

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie czwartym Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Wspieranie osób doświadczających kryzysów psychicznych w procesie zdrowienia przez osoby z doświadczeniem psychozy (asystent zdrowienia)

Status: włączona funkcjonująca

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: wolnorynkowe

Data włączenia do ZSK: 2022-06-08

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej

Krótką charakterystyka kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację "Wspieranie osób doświadczających kryzysów psychicznych w procesie zdrowienia przez osoby z doświadczeniem psychozy (asystent zdrowienia)" jest przygotowana do wspierania osób po kryzysach psychicznych szczególnie w zakresie motywowania do powrotu do aktywności społecznej i zawodowej. Osoba ta wykorzystuje własne doświadczenia przeżytego kryzysu psychicznego, żeby wspierać inne osoby chorujące psychicznie oraz wносить perspektywę osoby chorującej do zespołów terapeutycznych. Do podstawowych zadań zawodowych osoby posiadającej kwalifikację należy: a) wspieranie osoby po kryzysach psychicznych w dążeniu do samodzielności życiowej, b) motywowanie osoby po kryzysach psychicznych do aktywności społecznej i zawodowej, c) świadczenie usług doradczych w zakresie radzenia sobie z różnymi problemami zdrowia psychicznego na podstawie własnych doświadczeń radzenia sobie z kryzysami oraz prowadzenie działań promujących zdrowy styl życia, d) udzielanie informacji na temat działania grup pomocowych, funkcjonowania placówek opieki zdrowotnej i pomocy społecznej zajmujących się zdrowiem psychicznym, praw pacjenta itp., e) wskazywanie możliwości szukania wsparcia dla osób bliskich, ujawnianie własnych doświadczeń kontaktu z rodziną w kontekście kryzysu psychicznego, f) dzielenie się indywidualnymi wnioskami płynącymi z osobistego doświadczenia kryzysu psychicznego z zespołami terapeutycznymi w celu działania na rzecz osoby w kryzysie, g) dzielenie się indywidualnymi wnioskami płynącymi z osobistego doświadczenia kryzysu psychicznego ze wspieranymi osobami w celu ich umacniania. Ponadto osoba posiadająca kwalifikację może utrzymywać kontakt z personelem organizacji zajmujących się zdrowiem psychicznym, pomocą społeczną i edukacją w zakresie zdrowia psychicznego w celu wsparcia osoby doświadczającej kryzysu, z którą współpracuje.

Informacje o kwalifikacji

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Kwalifikacja adresowana jest do osób, które mają za sobą doświadczenie kryzysu psychicznego pod postacią psychozy (np. w przebiegu schizofrenii, choroby afektywnej dwubiegunowej, zaburzeń nastroju z objawami psychozy itp.) i uczestniczyły w psychoterapii własnej, a w czasie zdobywania kwalifikacji są w remisji objawowej.

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Kwalifikacja pełna na poziomie 3 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz przedstawienie zaświadczenia o odbyciu psychoterapii (prowadzonej przez osobę spełniającą wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz. U. poz. 1285, z późn. zm.)), która jest niezbędna do pełnienia roli asystenta zdrowienia, w wymiarze co najmniej 75 godzin. Psychoterapia ma na celu przepracowanie osobistych doświadczeń kryzysu psychicznego, rozwój osobisty i budowanie świadomości własnych zasobów w kontekście pracy z innymi. Akceptowane będą zaświadczenia o odbyciu psychoterapii indywidualnej w warunkach pozaszpitalnych w wymiarze co najmniej 75 godzin.

Wymagane kwalifikacje poprzedzające

Opis

3 poziom PRK.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację "Wspieranie osób doświadczających kryzysów psychicznych w procesie zdrowienia przez osoby z doświadczeniem psychozy (asystent zdrowienia)" w skrócie Asystent Zdrowienia może znaleźć zatrudnienie w placówkach związanych ze zdrowiem psychicznym tj: centra zdrowia psychicznego, szpitale psychiatryczne, psychiatryczne oddziały dzienne, zespoły leczenia środowiskowego, środowiskowe centra zdrowia psychicznego, środowiskowe domy samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej, domy pomocy społecznej, specjalistyczne usługi opiekuńcze, ośrodki opiekuńcze fundacje i stowarzyszenia pracujące na rzecz osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego, placówki zajmujące się edukacją w zakresie zdrowia psychicznego i inne. Warto, by osoby pełniące funkcję Asystentów Zdrowienia uczestniczyły w procesie superwizji, np.: współpracując z zespołami terapeutycznymi.

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Bezterminowo.

Zapotrzebowanie na kwalifikację

Kwalifikacja "Wspieranie osób doświadczających kryzysów psychicznych w procesie zdrowienia przez osoby z doświadczeniem psychozy (asystent zdrowienia)" jest odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie szeroko pojętej ochrony zdrowia psychicznego w Polsce. Od lat wzrasta populacja osób doświadczających kryzysów psychicznych, a co za tym idzie wzrasta konieczność korzystania z różnych form leczenia (ambulatoryjnego, środowiskowego, dziennego). Powołanie kwalifikacji jest spójne z założeniami ruchu deinstytucjonalizacji opieki psychiatrycznej, czyli przesunięciem akcentu z leczenia w dużych szpitalach w kierunku opieki środowiskowej i zmianą paradygmatu w leczeniu psychiatrycznym od orientacji na chorobę do orientacji na zdrowienie. Potrzeba zatrudnienia osoby posiadającej kwalifikację "Wspieranie osób doświadczających kryzysów psychicznych w procesie zdrowienia przez osoby z doświadczeniem psychozy" w placówkach zajmujących się zdrowiem psychicznym znajduje odzwierciedlenie w rosnącym zapotrzebowaniu na usługi środowiskowe. Osoba posiadająca kwalifikację może stanowić nieocenione wsparcie dla osób, które po raz pierwszy doświadczają kryzysu psychicznego, ponieważ sama stanowi dowód, że satysfakcjonujące życie z poważną chorobą psychiczną jest możliwe. Już w 2005 roku WHO ogłosiło, iż aktywny udział osób z doświadczeniami psychiatrycznymi i ich rodzin podnosi jakość opieki psychiatrycznej. Osoba z tymi kwalifikacjami daje pozytywny przykład osobie chorującej, a wykorzystując wiedzę opartą na doświadczeniu na temat przebiegu kryzysu wspiera personel terapeutyczny w tworzeniu planów interwencji dla odbiorców usług. Wprowadzenie do ZSK kwalifikacji pozwoli na rzetelną ocenę umiejętności oraz kompetencji Asystentów Zdrowienia i zachowanie wysokiej jakości świadczonych usług.

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

Brak kwalifikacji o zbliżonym charakterze.

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Weryfikacja 1.1. Metody Na etapie weryfikacji efektów uczenia się dla niniejszej kwalifikacji stosuje się następujące metody: 1) analizę dowodów i deklaracji; kandydat opracowuje materiał dotyczący własnych doświadczeń kryzysu psychicznego według kryteriów określonych przez instytucję certyfikującą; przedstawiony dokument będzie oceniany pod kątem następujących kryteriów: a) wyciągania wniosków na podstawie własnych doświadczeń z przebytego kryzysu psychicznego, b) znajomości terminologii związanej ze zdrowiem psychicznym, c) prezentacji osobistych umiejętności i kompetencji, d) umiejętności opracowania planów kryzysowych; 2) obserwację w warunkach symulowanych; w ramach tej metody instytucja certyfikująca zaprojektuje i przeprowadzi z kandydatem scenki symulujące sytuacje z pracy osoby pełniącej zadania asystenta zdrowienia; wykorzystane będą również studia przypadków osób doświadczających kryzysu psychicznego; 3) rozmowę z komisją (wywiad swobodny lub wywiad

ustrukturyzowany) na temat dostarczonych przez kandydata dokumentów. 1.2. Zasoby kadrowe Weryfikację efektów uczenia się przeprowadza komisja składająca się z 3 osób. Członkowie komisji mają wykształcenie wyższe i doświadczenie zawodowe w obszarze wspierania osób z doświadczeniami kryzysów psychicznych (lekarz psychiatra, psycholog, psychoterapeuta) w wymiarze co najmniej 5 lat. 1.3. Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne Zadaniem instytucji certyfikującej jest zapewnienie warunków poufności omawianych podczas walidacji historii chorowania i zdrowienia zarówno kandydatów do uzyskania kwalifikacji, jak i osób doświadczających kryzysu psychicznego wspieranych przez asystenta zdrowienia, jeśli będą omawiane prawdziwe przypadki. 2. Etapy identyfikowania i dokumentowania efektów uczenia się Nie określa się wymogów dla etapów identyfikowania i dokumentowania efektów uczenia się.

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Obwieszczenia Ministra Zdrowia z dnia 2022-06-08 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej >Wspieranie osób doświadczających kryzysów psychicznych w procesie zdrowienia przez osoby z doświadczeniem psychozy (asystent zdrowienia)< do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Monitor Polski z dnia 2022-05-26 r., poz. 581)

Data rozpoczęcia funkcjonowania kwalifikacji w ZSK

2024-01-01

Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji (w godzinach)

720

Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat.

Termin następnego przeglądu kwalifikacji

2032-06-13

Kod dziedziny kształcenia

72 - Ochrona zdrowia

Kod PKD (wg klasyfikacji 2007)

86.90.E - Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana

Kod ISCED

0912 - Medycyna

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

13926

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

W dniu 4 lutego 2019 r. zakończył się etap konsultacji środowiskowych tego wniosku. W konsultacjach środowiskowych wzięło udział 28 podmiotów. 26 spośród nich poparło potrzebę wprowadzenia do ZSK przedmiotowej kwalifikacji. Negatywne stanowisko w tej kwestii wyraziły 2 podmioty. W dniu 18 lipca 2019 r. w Ministerstwie Zdrowia odbyło się spotkanie kończące etap konsultacji środowiskowych wniosku Fundacji Wspierania Rozwoju Społecznego "Leonardo" o włączenie do ZSK ww. kwalifikacji rynkowej, podczas którego omówiono zgłoszone w trakcie konsultacji ww. wniosku uwagi. W trakcie przedmiotowego spotkania uznano, że należy wprowadzić do wniosku zmiany mając na względzie zarówno omawiane na spotkaniu uzgodnieniowym stanowiska, jak i konieczność dostosowania wniosku do zasad opisywania kwalifikacji rynkowych włączanych do ZSK. Zatem zgodnie z ww. ustaleniami wniosek był przedmiotem prac, prowadzonych z udziałem Wnioskodawcy, przedstawicieli Ministerstwa Zdrowia oraz Instytutu Badań Edukacyjnych. Zmieniony w ww. zakresie wniosek przesłano w dniu 6 sierpnia 2019 r. do ponownych konsultacji, które zakończyły się 21 sierpnia 2019 r. Podczas przedmiotowych konsultacji swoje stanowisko przesłały 3 podmioty. Otrzymałe uwagi w szczególności dotyczyły: nazwy kwalifikacji, krótkiej charakterystyki kwalifikacji oraz orientacyjnego kosztu uzyskania dokumentu potwierdzającego otrzymanie danej kwalifikacji, wymaganych kwalifikacji poprzedzających, zapotrzebowania na kwalifikację, typowych możliwości wykorzystania kwalifikacji, wymagań dotyczących walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację oraz opisu efektów uczenia się. Następnie wniosek został poprawiony w zakresie uwag, które Wnioskodawca zaakceptował. Pozostałe uwagi wraz z wnioskiem i formularzem opinii zawierającym sugerowane obszary, które mogą być wzięte pod uwagę w ramach oceny zostały przekazane do specjalistów, którzy, zgodnie z przepisami art. 19 ww. ustawy, sporządzili opinie dotyczące społeczno-gospodarczej potrzeby włączenia do ZSK tej kwalifikacji rynkowej.

Efekty uczenia się

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację "Wspieranie osób doświadczających kryzysów psychicznych w procesie zdrowienia przez osoby z doświadczeniem psychozy (asystent zdrowienia)" jest przygotowana do wspierania osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego. W swojej pracy posługuje się wiedzą i własnymi doświadczeniami z zakresu zdrowia psychicznego i procesu zdrowienia. Dzieli się z osobą, którą wspiera, wnioskami płynącymi z osobistego doświadczenia kryzysu psychicznego. Komunikuje się z osobą w kryzysie, członkami rodziny i innymi osobami z sieci oparcia społecznego oraz personelem terapeutycznym, stosując techniki aktywnego słuchania. Motywuje osobę doświadczającą kryzysu psychicznego do zdrowienia, w tym zachęca ją do szukania własnych sposobów na powrót do zdrowia i

dobrego samopoczucia. Udziela wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego zarówno przez informowanie na temat dostępnych form wsparcia w kryzysie, jak i towarzyszenie osobie doświadczającej kryzysu w rozmaitych sytuacjach życiowych.

Zestawy efektów uczenia się

1) Posługiwanie się wiedzą i własnymi doświadczeniami z zakresu zdrowia psychicznego i procesu zdrowienia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Charakteryzuje zagadnienia z zakresu zdrowia psychicznego, zdrowienia i choroby

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia definicje zdrowia, odporności psychicznej, zdrowienia, dobrostanu;
- b. omawia definicję choroby psychicznej i zaburzeń psychicznych;
- c. rozróżnia podstawowe objawy chorobowe;
- d. omawia rolę i zadania asystenta zdrowienia;
- e. omawia definicje trialogu, otwartego dialogu, stygmatyzacji;
- f. omawia zasady zachowania tajemnicy lekarskiej, tajemnicy zawodowej psychologa, psychoterapeuty;
- g. omawia zasadę zachowania poufności w kontakcie indywidualnym i grupowym z osobami doświadczającymi kryzysu i ich rodzinami oraz wyjątki od tej zasady.

2. Korzysta z wiedzy płynącej z własnych doświadczeń związanych z przeżyciem kryzysu psychicznego

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje strategie wypływające z własnego doświadczenia choroby służące poprawie zdrowia psychicznego oraz poprawie relacji z rodziną i siecią społeczną;
- b. opowiada i spisuje swoje doświadczenia zdrowienia w sposób spójny, zrozumiały i ustrukturyzowany;
- c. omawia sposoby monitorowania swojego stanu zdrowia;
- d. wskazuje na silne i słabe strony swojego procesu zdrowienia.

2) Współpraca z osobą doświadczającą kryzysu psychicznego i jej siecią oparcia społecznego (np. z członkami rodzin, z zespołem terapeutycznym)

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Komunikuje się z osobą w kryzysie, członkami rodziny oraz personelem terapeutycznym

Kryteria weryfikacji:

- a. stosuje techniki aktywnego słuchania;

- b. zbiera informacje od osoby doświadczonej kryzysem i jej sieci oparcia społecznego w formie wywiadu;
- c. omawia swoją rolę w relacji z personelem terapeutycznym, w tym ograniczenia tej roli;
- d. dzieli się swoimi doświadczeniami, w tym emocjonalnymi, w sposób zrozumiały dla osoby doświadczającej kryzysu;
- e. na podstawie rozmowy z osobą doświadczającą kryzysu i jej siecią oparcia społecznego formułuje informacje zwrotne dla zespołu terapeutycznego.

2. Motywuje osoby doświadczające kryzysu psychicznego do zdrowienia

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia sposoby motywowania osoby doświadczającej kryzysu do podjęcia aktywności w kierunku zdrowienia, w tym podejmowania ról społecznych i zawodowych;
- b. omawia czynniki ułatwiające i utrudniające aktywizację oraz zdrowienie;
- c. zna metody motywowania osoby doświadczającej kryzysu do szukania własnych sposobów na powrót do zdrowia i dobrego samopoczucia;
- d. przygotowuje scenariusz zajęć rozwojowych dla różnych grup odbiorców (np. osób doświadczających kryzysu, członków rodzin) w oparciu o własne doświadczenia chorowania i zdrowienia.

3. Udziela wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego

Kryteria weryfikacji:

- a. udziela informacji na temat dostępnych form wsparcia w kryzysie psychicznym;
- b. omawia zasady udzielania empatycznego wsparcia;
- c. omawia specyficzne potrzeby i oczekiwania osób doświadczających kryzysu korzystających ze wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego (np. pacjentów oddziałów psychiatrycznych, klientów domów pomocy społecznej);
- d. na podstawie własnego doświadczenia omawia przykłady intencjonalnego towarzyszenia osobom doświadczającym kryzysu;
- e. omawia własny styl wspierania innych;
- f. przygotowuje plan kryzysowy dla osoby doświadczającej kryzysu psychicznego.

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

Instytucje certyfikujące (IC)

Instytucje
walidujące

Instytucje certyfikujące (IC)

Instytucje
walidujące

1 Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej

2 Fundacja Nie Widać Po Mnie

Wnioskodawca:

Fundacja Wspierania Rozwoju Społecznego

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Zdrowia